

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนจะไ้ผลดีมากน้อยเพียงใดหรือไม่นั้น จะขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญดังที่ สิปปนนต์ เกตุทัต กล่าวว่ "ครูเป็นผู้รับผิดชอบการเรียน การสอนของเด็ก เป็นผู้ทำหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการโดยรวมขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรักอิสรภาพในการแสวงหาความจริงเพื่อชีวิตและสังคมที่ดีกว่าปัจจุบัน¹ ใน ทำนองเดียวกันครูผู้สอนจะสอนไ้ดีมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ หัวหน้าหมวดวิชา ก็นับว่ามีส่วนสำคัญเช่นเดียวกัน ดังเช่นที่ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ไ้ให้ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติกรว่ "ครูที่ไม่มีผู้นำที่ดีในโรงเรียน เขาสอนไ้ดีไ้เต็มที่ไ้ไ้ไ้ จำเป็นต้อง มีครูใหญ่หรือผู้อำนวยการ และหัวหน้าวิชาที่ครูพึ่งพาไ้ได้ มนุษย์จำเป็นต้องอาศัยผู้นำเหมือน สัตว์ต้องการฝูง² ซึ่งหมายความว่า หัวหน้าหมวดวิชาจะครองใจจักหน้าไ้ และบทบาทของตัวเองว่าควรจะช่วยเหลือครูในหมวดวิชาอย่างไร

งานในหน้าที่ของหัวหน้าหมวดนี้นับเป็นงานที่อยู่นอกเหนือจากการสอนในชั้นเรียน ปกกิจกรรมคามีตั้งงานค่านวิชากร งานบริหาร งานบริการ งานธุรการ และงานต่าง ๆ

¹สิปปนนต์ เกตุทัต, "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม การเสริมสร้างสังคมมนุษย์ ในแนวทางแห่งธรรมส์จจะ," อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.จรรยาทัศน์ พุกกะมาน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีวัฒนา, 2519), หน้า 31.

²ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "มัธยมศึกษาในประเทศไทยพัฒนา," อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.จรรยาทัศน์ พุกกะมาน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีวัฒนา, 2519), หน้า 12.

ที่เป็นงานย่อย ๆ ละเอียดอีกมากมาย ดังนั้นหัวหน้าหมวดวิชาจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติและ
มากกว่าครูคนอื่น ๆ อีก เช่น

1. เป็นผู้มีชีวิตชีวา และหนักแน่นออกทน
2. มีความสามารถในการตัดสินใจสูง
3. มีความสามารถในการจูงใจคนได้ดี
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความฉลาดไหวพริบ¹

ซึ่งปัญญา สาขร ไก่ดำวเพิ่มเติม ลักษณะของผู้นำที่ดีไว้ว่า

1. ใจกว้าง ใจดี ไม่ตระหนี่ต่อการเลี้ยงดูและให้รางวัล
2. มีพรหมวิหารสี่ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ในสถานที่ โอกาส และเวลา
อันเหมาะสม
3. นหนักแน่น ไม่หุนเหว รับฟังจากทุกฝ่าย
4. ยุติธรรม
5. ซื่อสัตย์ และสุจริตใจ
6. ตรงต่อเวลา
7. ขยันและอุทิศเวลาให้กับงาน
8. ภูถารับผิด
9. อ่อนหวาน นอบน้อม สุภาพ
10. เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้นอบนอมเสมอ
11. รู้จักเลือกรักใคร่คน
12. ออกทนควมควมูเปือก เป็นคู้ค้ำพุดที่ซัดแย้งหรือไม่เป็นมิตรทุกชนิด
13. คิดตามคำสั่งที่สั่งการไปแล้วอยู่เสมอ

¹ Chester I. Barnard, Organization and Management (Cambridge, Mass., Harvard University Press, 1962), pp. 92-102.

14. ฉลาดที่จะกระตุ้มน์เตือน เมื่อผู้น้อยล่าช้าหรือผิดพลาด
15. หมั่นอบรมผู้อยู่ใต้งบังคับบัญชา ให้มีความสามารถและวิธีการปฏิบัติงานโดย
เหมาะสม
16. ใตญ่ผู้น้อยพญ่ปะโดยง่าย
17. กินง่าย อยุ่ง่าย ไม่ถือตัว เข้ากับคนทุกชั้นได้
18. ชมุ่คนเป็น และชยุ่ชนม
19. ไม่คุดำ หรือ เณงานุญ่ใญ่คุดำหน้าคนอื่น
20. รู้จักให้อ่านำญ่โดยไมใญ่คนอื่นรตัวว่าถูกบีบบังคับ
21. ใญ่เกียรติเจ้าของควมคืดหรือเจ้าของโครงการใหม่ ๆ เสมอ
22. ไม่โลเลเปลี่ยนใจง่าย
23. สั่งงานเป็น ถูกจ้งหุระ เหมาะกับคนที่รับงานไปปฏิบัติ
24. เป็นตัวอย่างที่ดีทุกคานของผู้น้อย
25. รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติตามขอม้งบังคับและกฎหมายโดยเคร่งครัดทุกโอกาส
26. ละเวนจากการประพฤติชั่ว ซึ่งจะทำให้สังคมรังเกียจตามสภาพของวัฒนธรรม
ไทย
27. มีความเค็ดุชาค เค็ดเค็ยว มั่นคง แน่นอน
28. รู้จักถนอมนำใจคน
29. รู้จักสร้างและระวังรักษาบุคคิกลักษณะของตนอยู่เสมอ¹

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะ
ทำให้การเรียนการสอนวิชาพลานามัยประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษา
ในเรื่องนี้เพื่อจะได้มีส่วนช่วยในการที่จะใช้เป็นแนวทางปรับปรุง บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้า
หมวดวิชาพลานามัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

¹วิญญู สาทร, หลักบริหารการศึกษา, (พระนคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,
2514), หน้า 237-239.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในค่านต่าง ๆ ดังนี้

- เกี่ยวกับคุณลักษณะของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานนิเทศการสอน และปรับปรุงการสอนของครูอาจารย์ในหมวดวิชา
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานควบคุมดูแลการสอนของครูอาจารย์ในหมวดวิชา
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานติดตามและประเมินผลงานของครูอาจารย์ในหมวดวิชา
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานส่งเสริมประสิทธิภาพของครูอาจารย์ในหมวดวิชา
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานส่งเสริมการเรียนวิชาพลานามัยของนักเรียน
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานติดต่อประสานงานและธุรการ
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานทางค่านสถานที่และอุปกรณ์
- หน้าที่และความรับผิดชอบในค่านงานบริหารบุคลากรทางวิชาการในหมวดวิชา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดกับครูในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจสั่งการเกี่ยวกับงานทั้งที่เป็นงานโดยตรงและงานพิเศษอื่น ๆ อันอาจเกิดประโยชน์ต่องานในหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นทางการ หรือผู้รักษาการแทนหัวหน้าหมวด

อาจารย์ผู้สอนวิชาพลานามัย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลานามัย ประจำในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่ทำการเปิดสอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อหัวหน้าหมวดวิชาโดยตรงในการที่จะได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง

2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดวิชา

3. เป็นประโยชน์ต่อกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชา และให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียน เพื่อให้เกิดผลดีแก่การศึกษาวชิชาพลานามัยต่อไป